

**MAATSCHAPPELIJK TOEZICHT OP DE TENUITVOERLEGGING VAN STRAFFEN EN
MAATREGELEN IN PENITENTIAIRE INRICHTINGEN**

**Toetsingscriteria
voor CvT's gevangeniswezen**

mei 2015

Bronnen voor deze criteria

Deze toetsingscriteria zijn gebaseerd op internationale verdragen en aanbevelingen, nationale wetgeving, ministeriële regelingen en landelijke circulaire en aanwijzingen. Deze set van criteria is een voor CvT's bewerkte versie van het toetsingskader penitentiaire inrichtingen van de Inspectie voor Veiligheid en Justitie.

Toetsingskader Inspectie Veiligheid en Justitie

Voor een volledig uitgewerkt overzicht van de toetsingscriteria en de daarop gebaseerde toetsingsnormen en -verwachtingen wordt verwezen naar het 'Toetsingskader Doorlichtingen Penitentiaire Inrichtingen' van de Inspectie V&J:

(<http://www.ivenj.nl/onderwerpen/sanctietoepassing/toetsingskader/>).

Wie zich wil oriënteren op de bronnen waaraan de normen en criteria zijn ontleend, kan deze vinden in de *onderlegger* bij het IV&J-toetsingskader. (https://www.ivenj.nl/Images/j-26281-onderlegger-doorlichtingen-penitentiaire-inrichtingen_tcm131-580287.pdf). Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen zogenaamde 'hard-law' criteria, zoals de Penitentiaire beginselenwet, ministeriële regelingen, vastgestelde DJI beleidsstukken etc. en 'soft-law' criteria die vanuit de European Prison Rules (EPR), the Committee for the Prevention of Torture (CPT) en de VN Standard Minimum Rules for the treatment of prisoners (SMR) worden gesteld.

IV&J past het toetsingskader geregeld aan nieuwe ontwikkelingen in penitentiaire regelgeving aan. Uitvoeringsregelingen en circulaire met betrekking tot het gevangeniswezen zijn te vinden op het Kenniscentrum Commissies van Toezicht:

<http://www.commissievantoezicht.nl/wetgeving/gw-dbv/>

Achtergronden, verdere informatie en contact.

Nadere toelichting en achtergronden voor de toetsingscriteria zijn te vinden in toelichting (2014): https://www.rsj.nl/Images/toelichting-toetsingscriteria-oktober-2014def_tcm60-567730.pdf.

Zie verder het toezichtkader voor CvT's:

https://www.rsj.nl/Images/toezichtkader-c-v-t_tcm60-230914.pdf.

De Raad krijgt graag feedback van u. Heeft u vragen of opmerkingen over deze criteria dan kunt u contact opnemen via advies@rsj.nl.

Voorwoord bij uitgave mei 2015: tevredenheid gedetineerden als norm

In de eerste editie van deze uitgave (oktober 2014) was op verschillende plaatsen als criterium opgenomen dat gedetineerden zich tevreden tonen over het betreffende aspect. Onverminderd de waarde van het oordeel van gedetineerden voor de toezichthouder is het de vraag of dit een zelfstandig kwaliteitscriterium vormt. Daarom is dit nu weggelaten. Er mag van worden uitgegaan dat de CvT geregeld contact heeft met de gedetineerden (commissie), ook buiten het maandcommissariaat, om van hen te horen hoe zij de kwaliteit van detentie en bejegening ervaren en beoordelen.

Inhoudsopgave

	1
A. Rechtspositie	7
1. Rechtmatige insluiting	7
2. Huisregels	7
3. Activiteitenprogramma	7
4. Accommodatie en leefomstandigheden	9
6. Maatschappelijk contact	10
7. Toegang zorg en individuele geestelijke verzorging	10
8. Straffen en ordemaatregelen	11
9. Beklag	11
B. Omgang met gedetineerden	13
10. Intake, screening & selectie	13
11. Bejegening	14
12. Rapportage en Documentatie	14
C. Interne veiligheid	16
13. Preventie en beheersing van calamiteiten	16
14. Agressiebeheersing	16
15. Drugsontmoediging	16
D. Maatschappijbeveiliging	18
16. Beveiligingsvoorzieningen en -toezicht	18
17. Vrijhedenbeleid	18
18. Voorwaardelijke invrijheidstelling (v.i.)	19
E. Maatschappelijke re-integratie	20
19. Voorbereiding nazorg	20
20. Re-integratietrajecten	20
F. Personeel & Organisatie	22
21. Personele zorg en -inzet	22
22. Communicatie	22
23. Integriteit	22
24. Evaluatie	23

A. Rechtspositie

1. Rechtmatige insluiting

criterium:

De inrichting gaat na of de insluiting en ontslag van de gedetineerde rechtmatig is.

Normen:

- De identiteit is gecontroleerd op juistheid aan de hand van een identiteitsbewijs en het biometricsysteem.
- De inrichting beschikt over een procesbeschrijving voor controle van de rechtmatigheid van de insluiting, ontslag en vaststelling van de juistheid van de identiteit van gedetineerden.

2. Huisregels

criterium:

De inrichting informeert de gedetineerden op een begrijpelijk wijze over hun rechten en plichten. Actuele en toegankelijke huisregels zijn daarvoor het uitgangspunt.

Normen:

- Pw'ers informeren gedetineerden zo spoedig mogelijk maar uiterlijk binnen 24 uur na hun binnenkomst over de belangrijkste huisregels en verwijzen naar de volledige schriftelijke beschikbaarheid daarvan.
- Op elke verblijfsafdeling zijn volledige en actuele versies van de huisregels beschikbaar. Een samenvatting van de huisregels is op elke cel aanwezig. De samenvatting is in meer talen beschikbaar. Bij voorkeur in de talen: Nederlands, Engels, Duits, Spaans, Frans, Marokkaans en Turks.
- De huisregels zijn overzichtelijk en informatief. Ze worden ten minste jaarlijks beoordeeld op actualiteit en zo nodig herzien. Bij majeure wijzigingen van regime en/of regelgeving gebeurt dit onmiddellijk.

3. Activiteitenprogramma

criterium:

De regimes van de inrichting bieden een gevarieerd en evenwichtig activiteitenprogramma dat voldoet aan de eisen van de Pbw en uitvoeringsregelingen daarvan.

Normen:

- Het dagprogramma in een gevangenis met een regime van beperkte gemeenschap omvat 59 uur per week met 48 uur¹ aan activiteiten volgens de productspecificatie plusprogramma, waarbij gedetineerden tussen activiteiten zijn uitgesloten;

¹ Het aantal uren kan variëren op basis van het persoonlijke D&R-plan.

- het dagprogramma in een huis van bewaring of gevangenis² met een regime van beperkte gemeenschap omvat 43 uur per week met circa 42,5 uur³ aan activiteiten volgens de productspecificatie basisprogramma waarbij een gedetineerde tussen de activiteiten is ingesloten;
- het dagprogramma in een gevangenis met een regime van beperkte gemeenschap omvat 28 uur per week met minimaal 28 uur aan activiteiten volgens de productspecificatie basisprogramma zonder arbeid. Dit regime is van toepassing op de zgn. categorie arrestanten en de verblijfsduur in dit regime is maximaal 8 weken.

In het dagprogramma zijn in elk geval de volgende (recht)activiteiten opgenomen:

- de mogelijkheid voor gedetineerden om rechtstreeks individueel contact te hebben met een geestelijk verzorger en om deel te nemen aan (collectieve) godsdienstige of levensbeschouwelijke bijeenkomsten. Voor deze bijeenkomsten wordt ten minste 1 uur per week gereserveerd;
- dagelijks ten minste 1 uur verblijf in de buitenlucht (geldt ook voor afgezonderde gedetineerden);
- twee keer per week aanbod van ten minste 45 minuten begeleide sport, met de mogelijkheid om zowel binnen als in de buitenlucht te sporten;
- wekelijks aanbod van recreatie van minimaal 6 uur, waarvan ten minste tweemaal aaneengesloten blokken van 2 uur;
- wekelijks de mogelijkheid om ten minste 20 uur deel te nemen aan een arbeidsactiviteit (uitgezonderd het basisprogramma zonder arbeid voor arrestanten);
- wekelijks gebruik van de bibliotheekvoorziening van minimaal 1 uur. De bibliotheekvoorziening beschikt over buitenlandse, juridische en religieuze informatiebronnen.

NB. Sommige regimes kennen een specifieke invulling van het dagprogramma, afgestemd op een specifieke doelgroep zoals het Penitentiair Psychiatrisch Centrum (PPC) of Justitieel Centrum voor Somatische Zorg (JCSZ). Deze regimes zijn nader omschreven in de bijbehorende productbeschrijvingen.

Verdere eisen:

- de beschikbare arbeidsuren worden in de praktijk gerealiseerd;
- de recht- en overige activiteiten zijn dagelijks afwisselend en evenwichtig over de week verdeeld;
- de rechtactiviteiten zijn zodanig over de week verdeeld dat deelname aan een van deze activiteiten niet ten koste hoeft te gaan van een andere;
- bij uitval van rechtactiviteiten wordt passende compensatie geboden, die zorgvuldig met de gedetineerden is gecommuniceerd;
- het activiteitenprogramma is actueel, overzichtelijk en informatief en voor gedetineerden en medewerkers makkelijk in te zien;

² De gedetineerde verblijvend in een gevangenis kan op basis van zijn gedrag promoveren naar een plusprogramma maar ook degraderen naar een basisprogramma. Deze mogelijkheid geldt niet voor een gedetineerde die in een hvb verblijft. In een HVB wordt uitsluitend een basisprogramma aangeboden.

³ Zie voetnoot 1.

- het activiteitenprogramma wordt geregeld, maar ten minste jaarlijks, beoordeeld op effectieve uitvoerbaarheid. Dat wil zeggen dat wordt nagegaan of alle gedetineerden in gelijke mate aanspraak kunnen maken op de aangeboden (recht)activiteiten.

4. Accommodatie en leefomstandigheden

criterium:

De accommodatie waar gedetineerden verblijven voldoet aan de daarvoor geldende standaarden en de leefomstandigheden in de inrichting zijn hygiënisch.

Normen:

- De accommodatie als geheel toont zichtbaar aandacht voor hygiëne en onderhoud. Cellen en overige ruimten zijn goed onderhouden, ordentelijk en schoon.
- Gedetineerden kunnen minimaal tweemaal per week douchen en tevens na afloop van sport en zo mogelijk voorafgaand aan bezoek en gebedsdienst.
- Wekelijks is er gelegenheid om inrichtingswas te ruilen en voor de privé-was van gedetineerden zijn er wasvoorzieningen.
- Lucht- en sportplaatsen zijn schoon en onderhouden en bij slecht weer kan er geschild worden.
- De luchtplaatsen bij afzondering bieden beschutting en verticaal zicht op de open lucht.
- Het onderhoud van en de hygiëne in de inrichting zijn stelselmatig onderwerp van controle; zo mogelijk worden hierbij onafhankelijke deskundigen ingeschakeld (denk hierbij aan gespecialiseerde reinigingsbedrijven en/of de GGD).

5. Voeding en winkel

criterium:

De voeding die de inrichting verstrekt is afgestemd op de noodzakelijke behoeften van de gedetineerden en de inrichtingswinkel biedt een redelijk aanbod tegen een aanvaardbare prijs.

Normen:

- Dagelijks is er een warme maaltijd beschikbaar. Daarnaast wordt dagelijks vers wit- en bruinbrood verstrekt. De samenstelling van de maaltijd varieert en de verstrekte hoeveelheden zijn toereikend.
Op (individueel) verzoek kan meer voeding worden verstrekt.
- De inrichting houdt in voldoende mate rekening met bijzondere voedingseisen vanwege persoonlijke keuze, geloof of op medische indicatie (diëten).
- De inrichting hanteert een kwaliteitssysteem voor de beoordeling van de aan de gedetineerden aangeboden maaltijdcomponenten op variatie, smaak, kwaliteit en kwantiteit.
- De gang van zaken met betrekking tot de verstrekking, aanschaf en (eventuele) bereiding van voeding is opgenomen in de huisregels.
- Als het regime en de accommodatie daarvoor de mogelijkheden bieden, hebben

- gedetineerden gelegenheid en faciliteiten om zelf voeding te bereiden.
- Ten behoeve van bestellingen in of via de inrichtingswinkel is een actuele assortimentslijst beschikbaar.
- Gedetineerden zijn tevreden over de voeding, het assortiment van de winkel en de mogelijkheden om zelf voeding te bereiden. Klachten m.b.t. de winkel worden naar tevredenheid afgehandeld.
- Meermalen per jaar is er met een vertegenwoordiging van gedetineerden overleg over de in de vestiging verstrekte voeding en het assortiment van de winkel.

6. Maatschappelijk contact

criterium:

De inrichting biedt gedetineerden in voldoende mate mogelijkheden tot het onderhouden van maatschappelijk contact door middel van relatiebezoek, telefoon, correspondentie en toegang tot andere media.

Normen:

- De bezoektijd is netto minimaal 1 uur per week (huizen van bewaring) of 2 uur per week (gevangenissen).
- Kinderen hebben gelegenheid om ten minste maandelijks hun gedetineerde ouder te bezoeken.
- Zo veel als mogelijk wordt rekening gehouden met een flexibele invulling van bezoek voor gedetineerden met kinderen en/of familie die veraf wonen;
- Ten minste vier maal per jaar organiseert de inrichting zogenaamde ouder-kind activiteiten.
- In een regime met een avond- en weekendprogramma bestaat de mogelijkheid het reguliere bezoek minimaal 1x per maand op een avond of weekend te plannen;
- Informatie over de mogelijkheden tot bezoek is voor relaties goed toegankelijk en duidelijk.
- Medewerkers behandelen relatiebezoek correct.
- Gedetineerden hebben toegang tot verschillende media, waaronder (gecontroleerd) internet, radio, tv en bibliotheekvoorziening om op de hoogte te zijn van maatschappelijke ontwikkelingen.
- De gedetineerden kunnen wekelijks ten minste 10 minuten bellen;
- Niet-Nederlandse gedetineerden kunnen contact opnemen met de diplomatieke of consulaire vertegenwoordigers van hun land.

7. Toegang zorg en individuele geestelijke verzorging

criterium:

De inrichting biedt toegang tot gekwalificeerde medische zorg, inclusief psychosociale en tandheelkundige zorg. Daarnaast is er geestelijke verzorging beschikbaar die aansluit bij de godsdienst en/of levensovertuiging van de gedetineerden.

Normen:

- Gedetineerden kunnen, het weekeinde uitgezonderd, dagelijks naar het verpleegkundig spreekuur. In overleg met de justitieel geneeskundige wordt besloten over doorverwijzing naar de SEH van een regulier ziekenhuis of het eerstvolgende spreekuur van een justitieel geneeskundige.
- Tijdens avond-, nacht- en weekeinddiensten is er rechtstreeks (telefonisch) contact tussen gedetineerde en een arts mogelijk.
- Voor gedetineerden in afzondering vindt op indicatie dagelijks contact plaats met de dienstdoende arts;
- Gedetineerden voor wie dit geïndiceerd is, hebben toegang tot een psycholoog of psychiater.
- In de inrichting is mondzorg en tandheelkundige hulp beschikbaar en is in voorkomend geval voorzien in acute tandheelkundige hulp.
- Gedetineerden hebben de mogelijkheid tot rechtstreeks individueel contact met een geestelijk verzorger van hun keuze.
- De huisregels geven inzicht op welke wijze de zorgfunctionarissen voor gedetineerden toegankelijk zijn.
- De inrichting beschikt over een beleid voor de opvang en begeleiding van kwetsbare gedetineerden.

8. Straffen en ordemaatregelen

criterium:

De toepassing van straffen en maatregelen is proportioneel en gebaseerd op vastgelegde uitgangspunten.

Normen:

- Voordat een straf of maatregel wordt opgelegd wordt, waar de wet dat eist, de gedetineerde gehoord.
- De op te leggen straf of maatregel wordt op een begrijpelijke wijze schriftelijk aan de gedetineerde kenbaar gemaakt.
- Sanctionering vindt plaats door een daartoe bevoegde functionaris.
- De inrichting beschikt over een op schrift gesteld beleid voor het opleggen van straffen en maatregelen.
- De inrichting registreert en evalueert de opgelegde straffen en maatregelen.

9. Beklag

criterium:

De beklag- en bemiddelingsregeling, inbegrepen die met betrekking tot klachten over medische zorg, functioneert naar behoren.

Normen:

- In de huisregels is beschreven op welke wijze gedetineerden in verweer kunnen komen tegen een door of namens de directeur genomen beslissing. Daarbij is vermeld hoe gedetineerden in contact kunnen komen met de commissie van toezicht en/of de maandcommissaris dan wel de RSJ.
- De beklagcommissie wordt onverwijld geïnformeerd over een ingediende klacht en doet binnen vier weken na ontvangst uitspraak.
- De inrichting reageert per omgaande op een verzoek van de commissie van toezicht, respectievelijk de RSJ, om toelichting op een ingediend beklag of beroep.
- De inrichting registreert de wijze waarop beklag c.q. beroep wordt afgehandeld, inclusief beklag c.q. beroep m.b.t. medisch handelen.
- De inrichting evalueert ten minste jaarlijks met de commissie van toezicht de afdoening van klaagschriften en betreft daarbij het aantal, de aard, de bemiddeling en afdoening(stermijn) van (ook: medische) klachten.

B. Omgang met gedetineerden

10. Intake, screening & selectie

criterium:

De inrichting screent de gedetineerden direct na binnenkomst op zorgbehoeften, veiligheids- en beheersrisico's en eventuele contra-indicaties voor plaatsing in een meerpersoonscel.

Normen:

- De afdeling detentie en reïntegratie bij inschrijving externe informatie verifieert m.b.t. veiligheids- en andere bijzondere risico's rond de gedetineerde en deze doorgeeft aan relevante functionarissen zoals de medische dienst en het afdelingshoofd van de afdeling waar de gedetineerde voor is geselecteerd of geplaatst.
- Op de afdeling waar de gedetineerde in eerste instantie geplaatst wordt, vindt uiterlijk de werkdag na inkomst een intakegesprek plaats met een piw'er waarin wordt geïnformeerd naar persoonlijke aandachtspunten en contra-indicaties voor MPC-plaatsing.
- De medische screening vindt binnen 24 uur na eerste insluiting/binnenkomst plaats, waarbij onderkende medische risico's en aandachtspunten onmiddellijk worden uitgewisseld met relevante functionarissen. Dit behelst onder meer contra-indicaties voor MPC-plaatsing en een inschatting op het risico van suïcide.
- Het observatie- en bevindingenformulier wordt binnen 3 werkdagen door de piw'er ingevuld ten behoeve van het detentie- en reïntegratieplan.
- De gedetineerde wordt uiterlijk binnen 10 werkdagen na binnenkomst gescreend op noodzakelijk beveiligingsniveau, risico voor medege-detineerden en risico voor zelfdestructief gedrag.
- De gedetineerde wordt uiterlijk binnen 10 werkdagen na binnenkomst door de casemanager gescreend op de vijf leefgebieden: huisvesting, inkomen/dagbesteding, zorg, identiteitspapieren en mogelijke schuldenproblematiek. Op onderdelen wordt deze informatie verwerkt in het Digitale Platform Aansluiting Nazorg (DPAN).
- Uiterlijk binnen één maand na binnenkomst van de gedetineerde de inrichting en zo veel mogelijk in overleg met hem, wordt een detentie- en reïntegratieplan vastgesteld.
- De gedetineerde wordt op een meerpersoonscel geplaatst na screening en vaststelling dat er geen contra-indicaties zijn.
- De gedetineerde wordt waar mogelijk in de gelegenheid gesteld zelf een celgenoot te kiezen.
- Om langdurig onvrijwillig MPC-verblijf te voorkomen hanteert de inrichting bij voorkeur een roulatiesysteem.
- Afdelingshoofden stellen vast of intake- of screeningsgesprekken daadwerkelijk zijn gevoerd en geregistreerd.

11. Bejegening

criterium:

De inrichting bejegt de gedetineerden respectvol en human en motiveert hen zich voor te bereiden op een aanvaardbaar maatschappelijk bestaan.

Normen:

- Medewerkers bejegenen gedetineerden respectvol en human.
- De omgang met gedetineerden is actief; piw'ers mengen zich daadwerkelijk onder gedetineerden.
- Medewerkers sprekende gedetineerden aan, wijzen op (on)gewenst gedrag en de consequenties daarvan in het kader van promoveren en degraderen naar een ander programma, en rapporteren daarover. Daarbij maken ze gebruik van motiverende gespreksvoering.
- De inrichting geeft actieve uitvoering aan het mentorschap (of er is op andere wijze individuele aandacht voor gedetineerden).
- Piw'ers zijn actief betrokken bij de organisatie en uitvoering van activiteiten voor gedetineerden.
- Medewerkers van de inrichting koppelen acties naar aanleiding van vragen en verzoeken van gedetineerden tijdig terug.
- Medewerkers reageren binnen 10 minuten op een celoproep door een (ingesloten) gedetineerde.
- Gedetineerden die in afzondering verblijven krijgen gerichte aandacht; dagelijks is er interactie met piw'ers van de eigen afdeling.
- Gedetineerden met een risico op zelfdestructief gedrag worden continu geobserveerd of ten minste zeer frequent gecontroleerd.
- Van discriminatie is geen sprake; bij constatering treden de medewerkers van de inrichting hier actief tegen op.
- Het inrichtingsmanagement ziet toe op ongewenste verschillen in bejegeningcultuur en stuurt hierin zo nodig bij.
- De directeur draagt zorg voor een regelmatig overleg met gedetineerden over zaken die rechtstreeks de detentie raken (gedetineerdencommissie).

12. Rapportage en Documentatie

criterium:

Bijzonderheden met betrekking tot gedetineerden worden in de inrichting consciëntieus gerapporteerd, geregistreerd en multidisciplinair uitgewisseld.

Normen:

- Binnen een maand na binnenkomst beschikken gedetineerden over een in het MDO vastgesteld Detentie- en re-integratieplan.
- De piw'er/mentor draagt met regelmaat bij aan de documentatie over gedetineerden en levert zowel mondeling als schriftelijk bijdragen aan het MDO.

- Er is geregeld toezicht op de kwaliteit en tijdigheid van door de piw'ers/mentoren te leveren bijdragen aan de documentatie en rapportage over gedetineerden.
- De penitentiaire dossiers bevatten de voorgeschreven rapportages, insluitingstukken en overige voorgeschreven documenten.

C. Interne veiligheid

13. Preventie en beheersing van calamiteiten

criterium:

De inrichting is goed voorbereid op de beheersing van calamiteiten.

Normen:

- Er is een operationele BHV-organisatie die is gebaseerd op een (brand)veiligheidsanalyse van de organisatie.
- Calamiteitenoefeningen vinden planmatig en ten minste 15x per jaar plaats.
- Gedetineerden zijn geïnformeerd over wat te doen bij ontruiming en zijn geregeld betrokken bij oefeningen.
- Er zijn actuele calamiteitenplannen en werkinstructies met betrekking tot de beheersing van calamiteiten die aansluiten bij de formats van DJI.
- Er is een actuele risico-inventarisatie & -evaluatie; de daarin opgenomen verbeterpunten zijn binnen een redelijke termijn daadwerkelijk en effectief aangepakt.

14. Agressiebeheersing

criterium:

De inrichting voert een actief beleid om geweld, bedreiging en intimidatie te voorkomen en te beheersen.

Normen:

- Medewerkers die het aangaat worden met regelmaat getraind in de toepassing van geweld(smiddelen), inclusief de zgn. mechanische middelen.
- In de inrichting is een goed geoutilleerd IBT dat snel (< 30 min.) beschikbaar is.
- Er is sprake van proportioneel gebruik van geweld(smiddelen).
- Locaties met een verhoogd risico op agressie en geweld worden in voldoende mate gecoverd door personeels- of cameratoezicht waarbij de mogelijkheid aanwezig is om eventuele camerabeelden op te slaan.
- Medewerkers respectievelijk gedetineerden beschouwen de inrichting als een veilige omgeving om te werken c.q. te verblijven.

15. Drugsontmoediging

criterium:

De inrichting bestrijdt actief de invoer, handel en het gebruik van drugs.

Normen:

- Wekelijks wordt van een substantieel deel van de gedetineerden een UC afgenomen volgens de regeling urinecontroles.
- Gedetineerden en hun bezoek worden actief geïnformeerd over de maatregelen van

de inrichting om de invoer van drugs tegen te gaan en over de gevolgen indien drugs worden aangetroffen.

- De afgenomen urinecontroles en het resultaat daarvan worden geregistreerd.
- Er is controle is op de invoer van goederen van gedetineerden.
- Er is toezicht op bezoek en de gedetineerde wordt na afloop altijd gefouilleerd of gevisiteerd.
- Er is dagelijks sprake van celcontrole/inspectie, steekproefsgewijs of op aanwijzing.

D. Maatschappijbeveiliging

16. Beveiligingsvoorzieningen en -toezicht

criterium:

De bouwkundige, technische en overige systemen en procedures om ontvluchtingen uit de inrichting tegen te gaan voldoen aan de geldende eisen en er is voldoende toezicht op situaties met een verhoogd veiligheidsrisico.

Normen:

- Er is stelselmatige aandacht voor penitentiaire scherpste; met regelmaat is penitentiaire scherpste onderwerp van bespreking met name in werkoverleggen.
- De beveiligingsvoorzieningen werken naar behoren en defecten worden spoedig hersteld.
- Ruimten met een veiligheidsrisico kunnen met camera's geobserveerd worden.
- Bij het (tijdelijk) verlaten van en bij terugkeer in de inrichting worden gedetineerden altijd gecontroleerd op het bezit van contrabande.
- Personeel en bezoekers worden bij toegang tot de inrichting gecontroleerd op contrabande door middel van bagagedoorlichting en detectie.
- Ingevoerde (privé-) goederen voor gedetineerden worden zorgvuldig gescreend en uiterlijk twee werkdagen na invoer aan hen beschikbaar gesteld.
- Cel/kamerinspecties vinden stelselmatig plaats en deze inspecties worden geregistreerd en de betrokken gedetineerde wordt geïnformeerd over de uitvoering van de inspectie.
- De inrichting beschikt over middelen om mobiele communicatieapparatuur te detecteren en maakt hier stelselmatig gebruik van.
- Leidinggevenden toetsen met regelmaat of de kritische processen conform de werkinstructies (kunnen) worden uitgevoerd.
- De werking van beveiligingsvoorzieningen wordt stelselmatig gecontroleerd; van uitgevoerde controles vindt registratie plaats in bijv. een logboek.

17. Vrijhedenbeleid

criterium:

Bij het toekennen van vrijheden aan gedetineerden weegt de inrichting maatschappelijke risico's mee.

Normen:

- De gedetineerde beschikt over een D&R-plan waarin de aard en het doel van het verlov zijn onderbouwd en vastgelegd.
- De voorbereiding op besluitvorming rond verlov en detentiefasering komt tot stand door een zorgvuldige afweging van alle relevante belangen door het multidisciplinaire overleg (MDO).
- Bij de besluitvorming rond de toekenning van verlov wordt, naast de opinie van interne functionarissen, zoveel mogelijk de opinie van betrokkenen (instanties, relaties) uit de maatschappelijke omgeving van de gedetineerde ingewonnen en is daarbij ten minste

sprake van een reclasseringsadvies.

- Besluiten over de toekenning van vrijheden worden genomen door een directielid in zijn/haar hoedanigheid als voorzitter van de vrijhedencommissie van de inrichting.

18. Voorwaardelijke invrijheidstelling (v.i.)

criterium:

De inrichting voert de wet- en regelgeving en de daaruit voortvloeiende procedures rond de toekenning van v.i. op een correcte wijze uit.

Normen:

- De inrichting signaleert tijdig de v.i.-datum en onderneemt de daarbij behorende actie.
- Adviezen m.b.t. de toekenning van v.i. komen multidisciplinair tot stand.
- In de huisregels dan wel in een andere voor gedetineerden toegankelijke bron is informatie opgenomen over de gang van zaken rond v.i. en de invloed die gedrag in de inrichting op de toekenning van v.i. kan hebben.

E. Maatschappelijke re-integratie

19. Voorbereiding nazorg

criterium:

De inrichting beschikt over werkende systemen en procedures om voor gedetineerden de aansluiting op maatschappelijke vervolgvorzieningen te bewerkstelligen.

Normen:

- Binnen 2 werkdagen na binnenkomst zijn gedetineerden aangemeld bij hun gemeente van herkomst.
- De inrichting signaleert of de gemeente uiterlijk 8 werkdagen na binnenkomst reageert op voornoemde aanmelding. Bij het ontbreken van relevante (gemeente)informatie is er na uiterlijk 10 werkdagen sprake van screening door een inrichtingsfunctionaris en is er ten minste inzicht in de deelgebieden identiteit, inkomen/dagbesteding, huisvesting, zorg en schulden.
- In het MDO wordt het D&R-plan in een vaste cyclus geëvalueerd en zo nodig bijgesteld (minimaal zeswekelijks).
- Bij het D&R-plan betrokken inrichtingsfunctionarissen stemmen het D&R-plan waar nodig af met externe partijen zoals gemeenten, veiligheidshuizen, reclassering, zorginstellingen.
- De inrichting is op verschillende niveaus vertegenwoordigd in het veiligheidshuis.
- Uiterlijk 8 weken vóór einde detentie informeert de inrichting de gemeente over de stand van zaken m.b.t. de gedetineerde.
- Gedetineerden zijn op de hoogte van de inhoud van hun D&R-plan en worden gestimuleerd verantwoordelijkheid te nemen voor de uitvoering ervan.

20. Re-integratietrajecten

criterium:

De inrichting biedt aan daarvoor in aanmerking komende gedetineerden op re-integratie gerichte activiteiten en trajecten aan en werkt daarbij effectief samen met relevante externe partners.

Normen:

- Alle gedetineerden worden beoordeeld op hun mogelijkheden deel te nemen aan een re-integratietraject.
- De uitvoering van D&R plannen wordt tijdens het verblijf in de inrichting daadwerkelijk ter hand genomen door het aanbieden van de Reflector, Kies voor verandering, geven van voorlichting en de mogelijkheid van gecontroleerd internetgebruik voor gedetineerden.
- De uitvoering van re-integratieplannen wordt tijdens het verblijf in de inrichting daadwerkelijk ter hand genomen dan wel de gedetineerde wordt overgeplaatst naar een locatie waar de uitvoering van het plan gerealiseerd kan worden.

- De inrichting beschikt – voor zover de doelgroep dat vereist – over een interventieaanbod dat aansluit bij de behoefte van de gedetineerden.
- De inrichting beschikt over een re-integratiecentrum (RIC) met voldoende digitale werkplekken voor de gedetineerden.

F. Personeel & Organisatie

Het is niet de taak van de CvT om toezicht te houden op de bedrijfsvoering en/of het organisatorisch functioneren van de inrichting. Voor zover de organisatie effect heeft op de kwaliteit van het primaire detentieproces kan het echter niet buiten beschouwing blijven. Het gaat dan onder meer om de vraag of de personeelsbezetting kwalitatief en kwantitatief op orde is, of er binnen de organisatie effectief wordt gecommuniceerd en of de medewerkers hun werkzaamheden integer (kunnen) uitvoeren.

21. Personele zorg en -inzet

criterium:

De inrichting heeft de personele inzet kwalitatief en kwantitatief op orde en stimuleert de betrokkenheid van medewerkers bij de organisatie.

Normen:

- Medewerkers zijn functies geschoold en in staat om hun functie naar behoren uit te oefenen.
- De bezetting van detentieondersteunende functies is in overeenstemming met de formatie.
- De inrichting stimuleert en faciliteert functiescholing en -opleiding van medewerkers, inclusief managementontwikkeling van leidinggevenden.

22. Communicatie

criterium:

De in- en externe communicatie van de inrichting functioneren naar behoren.

Normen:

- Werkoverleg vindt regelmatig en met een vaste frequentie plaats.
- De inrichting houdt medewerkers en externe partners via geregelde informatievoorziening op de hoogte van de koers die de inrichting binnen de kaders van DJI wil varen.
- De inrichting is op verschillende niveaus vertegenwoordigd in het veiligheidshuis.

23. Integriteit

criterium:

De medewerkers van de inrichting oefenen hun functies integer uit.

Normen:

- Er is een op schrift gesteld integriteitsbeleid en gedragscode voor de medewerkers.
- Het thema integriteit is regelmatig onderwerp van gesprek bij geformaliseerd overleg zoals werkoverleg en functioneringsgesprekken.
- Er is een vertrouwenspersoon voor medewerkers.

24. Evaluatie

criterium:

De inrichting evalueert periodiek de verschillende aspecten van haar functioneren en stelt op basis daarvan beleid en uitvoering bij.

Normen:

- De inrichting heeft geparticipeerd in de afname van een gedetineerdensurvey en externe security audit (ESA); de resultaten daarvan zijn niet ouder dan drie jaar.
- In de inrichting zijn systemen en procedures vastgelegd gericht op de stelselmatige evaluatie van beleid, handelingen en processen.
- De inrichting voert regelmatig integrale zorgaudits uit.